

RIJN NIEUWS

STICHTING WERKGROEP MILIEUBEHEER RHENEN

*W. Cobben
Utrechtsestraatweg 7*

REDAKTIE:

W. Hoorn
M. Léker
G. van der Voet

ADRES:

Stichtse Rand 42
3911 JV Rhenen

INHOUD:

- Wisseling van de wacht	blz. 2
- Verslag Aktie Rhenen Schoon	blz. 4
- Verslag Oranjemarkt	blz. 5
- Verkiezing fietsvijandige straataktie	blz. 5
- Koopgedrag en parkeerbeleid	blz. 6
- De fiets en het milieu	blz. 8
- Aktie PVC wegwerpartikelen	blz. 9
- EKO TAX, nieuw wapen tegen milieuvervuiling	blz. 10
- Stof zijt gij, en tot stof zult ge wederkeren	blz. 12
- Binnenveld	blz. 15
- Lavameel en ammoniakuitstoot	blz. 15
- Milieutelefoonnummers	blz. 16

Wisseling van de wacht

Na de zomervakantie zal de Werkgroep Milieubeheer Rhenen niet meer dezelfde zijn.

Vertrek van de voorzitter (ondergetekende), vers bloed en - onvermijdelijk - wisseling van taken zijn hier debet aan.

Voorlopig zijn de taken in de werkgroep als volgt verdeeld:

- Gedeeld voorzitterschap: Irene Henzen, Mario Moura.
- Gemeente-overleg: Irene Henzen, langzamerhand over te nemen door Els Heijboer en Lindy Deurvorst.
- Planologie: Dieter Kwint.
- Redactie Nieuwsbrief: Willy Hoorn, Metha Leker, Lindy Deurvorst.

Niet veranderd zijn:

- Secretariaat: Wies Cobben.
- Financien: Els Heijboer.
- Knotgroep: Wil Schulte, Peter de Boer.
- Knipselarchief: Tiny Brug.
- Roulatie leesmappen: Marjolein Roest.
- Groenbeheer: Dirk Prins, Hans Aardema, Wies Cobben.

Terugblik.

Bijna 14 jaar geleden -ik was net van Wageningen naar Rhenen verhuisd, had een baby van nog geen jaar en een free-lance baan bij Natuurmonumenten- werd ik lid van de Werkgroep Milieubeheer Rhenen. Een stap waar ik nooit spijt van heb gekregen. Omdat ik afgestudeerd was in de fruit- en landschapsarchitectuur met als specialisatie planologie en natuurbeheer in Wageningen, hadden de planologie en het groenbeheer van de gemeente mijn belangstelling. En dank zij de doelstelling van de WMR, een actief bameeien met het oog op een milieuvriendelijke toekomst van Rhenen, raakte ik snel betrokken bij het wel en wee van de gemeente en was er spoedig thuis.

De Werkgroep had nog diverse leden van het "eerste uur" en werd voorgezeten door Tina Clous. De maandelijkse vergaderingen waren gezellige bijeenkomsten, waarin vooral door Tina met verve de "toestand van Rhenen" verwoord werd, plannen werden beraamd en activiteiten georganiseerd !

Hoofdsaken waren het wilgenknotten en de jaarvergadering. De grootste boosdoener was de Rhenus en altijd dreigend op de achtergrond werd de grondhonger van Ouwehand gezien. Daaromheen werd meer of minder frekwent "het kastje bij het gemeentehuis" in de gaten gehouden met het oog op de aangekondigde bestemmingsplannen en aanvragen voor een bouw- of hinderwetvergunning. Incidenteel was er contact met de gemeente.

Geleidelijk aan groeide echter het besef dat voor het bewerkstelligen van veranderingen in het gemeentelijk beleid ten gunste van een schoon milieu en meer natuur meer nodig was dan gezelligheid en spontane actie.

Aangezien de beslissingen in de gemeente genomen worden door de Gemeenteraad en de beleidsvoorstellen, voorgelegd door het College van B en W, meestal voorbereid worden door het ambtelijk apparaat, verplaatste de WMR haar aandacht naar de gemeente: niet meer incidenteel, maar konsekwent worden nu alle vergaderingen van de commissies Openbare Werken en Planologie bezocht en de daarbijbehorende stukken bestudeerd. Aanvragen voor bouw- en hinderwetvergunningen worden zelden gemist.

Naast de confrontatie met de raadsleden ontstond een overleg tussen de WMR en de directeur Gemeentewerken. Onderwerpen van gesprek waren, en zijn nog steeds: het energie- en afvalbeleid en het beheer van de plantsoenen en stadsbossen.

Bovendien werd de Nieuwsbrief uitgegeven, met de bedoeling gemeenteraad en -ambtenaren, verenigingen en donateurs te informeren over de werkgroep en milieuzaken in Rhenen.

Een traditionele activiteit als het wilgenknotten verdween wat naar de achtergrond, omdat een kleine groep, die zich losmaakte van de werkgroepvergaderingen, als een zelfstandige commissie de organisatie op zich nam.

De bemoeienissen met de Rhenus werden overgedragen aan Rhenus Zuiver, een actiegroep van omwonenden, die de WMR in het leven had geroepen en waarin ze een tweetal vertegenwoordigers had.

Deze lijn, een meer zakelijke en op de politieke en ambtelijke besluitvorming gerichte aanpak, heeft zich vooral in de afgelopen 6 jaar van mijn voorzitterschap ontwikkeld en voortgezet.

Een lijn die in mijn ogen gunstig heeft uitgepakt: het zorgvuldig bestuderen van gemeentelijke stukken en het zelf opstellen van nota's (Groennota, Evaluatie Groenbeheer, Jachthaven) en het aandragen en uitvoeren van alternatieven (o.a. groenexperimenten en kruidencursussen van Dirk Prins, plantsoenprojecten met bewoners, de schillenboer, introductie van het compostvat en de blikcontainer, voorlichtingsactiviteiten aan scholen en verenigingen, hebben zeker mede geleid tot meer milieubewustzijn van de gemeente en een, zij het nog voorzichtige, omschakeling in het groenbeheer.

Deze aanpak -dat ben ik me zeer bewust- heeft echter een schaduwzijde. Het is niet zo gemakkelijk (en vrijblijvend) je actief te storten in vaak politieke zaken, om mee te denken en alternatieven aan te dragen. Meedenken leidt vaak tot compromissen en voor een milieuwerkgroep, allen vrijwilligers met verschillende achtergrond en interesse, is het moeilijk om een eensgezind en genuanceerd standpunt in te nemen en naar buiten uit te dragen. Het is simpeler om zonder compromis de zijde van natuur en milieu te kiezen, of dit nu is in de vorm van wilgenknotten of meedoen aan landelijke acties of tijd te steken in natuur- en milieu-educatie.

In mijn ogen zijn beide nodig: zowel het compromisloze uitdragen van je idealen als het zoeken naar oplossingen waardoor een natuur- en milieuvriendelijker wereld een stapje dichterbij komt.

Zelf heb ik nu de behoefte na 14 jaar lid van de werkgroep geweest te zijn, waarvan 6 als voorzitter, het vrijwillige "lobbyen" vaarwel te zeggen en me, als zelfstandige, daadwerkelijk in te zetten door het geven van adviezen in de tuin- en landschapsarchitectuur.

Hoe de Werkgroep Milieubeheer Rhenen zich in de toekomst zal ontwikkelen, de tijd zal het leren.

Ik hoop dat ze zal slagen in haar doelstelling en de gemeente Rhenen nog verder de goede richting opschuift.

Grietje van der Voet

Verslag Aktie Rhenen Schoon 1989

De WMR heeft bijgedragen aan de inzameling van Klein Chemisch Afval (KCA). Ondanks koude en regen is er veel opgehaald en hebben diverse leden en enkele donateurs drie weken lang tussen 18.00 en 20.00 uur samen met een lid van de gemeentereinigingsdienst gewaakt bij de veegwagen (tijdelijk chemo-kar) om advies te geven en folders uit te delen. Het lag in de bedoeling om op een uitklaptafel folders en algemene informatie over het milieu uit te stallen, maar door de regen lukte dit meestal niet. Desondanks hebben vele rhenenaren zich de moeite getroost om hun huishoudelijk chemisch afval in te leveren op het vooraf aangekondigde inzamelpunt. Waarschijnlijk ook dank zij de geluidswagen die tussen 17.30 en 18.00 uur door de betreffende wijk reed. Misschien dat de gemeente dit volgend jaar anders gaat organiseren, het blijft onderdeel van de jaarlijkse gemeentelijke aktie.

Wat betreft de anti-gif aktie: aanvankelijk wat onduidelijk gepubliceerd, en pas op gang gekomen na negatieve publikaties dat Rhenen massaal voor gifgebruik op straat zou kiezen. Er zijn een viertal gifloze straten ontstaan en tientallen huizen hebben een groen vignet op de stoep om aan te duiden dat de bewoner zelf zich verantwoordelijk stelt voor het onderhoud voor zijn deur. Mogelijk een idee voor onze donateurs: ga zelf de bewoners van Uw eigen straat langs en benader ze persoonlijk, dan blijkt dat veel burgers niet alert op dit soort gemeentelijke oproepen reageren, en ook vaak zo'n persoonlijk buurtcontact op prijs stellen. Overigens is het terugdringen van het gifgebruik op straat en in plantsoenen al jarenlang een onderwerp waar de WMR op aangedrongen heeft bij de gemeente, daarom was het goed dat bij de officiële opening van de eerste gifloze straat, de Willibrordweg, de heren Steenman en Dirk Prins door de voorzitster van de werkgroep extra in het zonnetje gezet werden.

Els Heijboer

Verslag Oranjemarkt

De WMR was traditiegetrouw met een stand op de oranjemarkt aanwezig. Dit keer lag het accent, naast de gebruikelijke informatie-verstrekking, op een poppenkastvoorstelling. Via poppenspel (Moeder Natuur heeft het moeilijk !) werd geïnformeerd over:

1. tropisch hardhout.
2. ekologisch boeren is beter.
3. voeding en eko-tax.
4. zwerfvuil in het bos.
5. zure regen , verkeer en openbaar vervoer.

Helaas was de geluidsinstallatie niet altijd voldoende om boven het marktlawaai uit te komen. Volgende keer moeten we dan ook een rustiger plekje uitzoeken en de installatie verbeteren.

Op de Elstermarkt op 8 juli a.s. zijn we weer aanwezig met deze eigengemaakte poppenkast. Komt U dan eens kijken !

Els Heijboer.

Verkiezing van de meest fietsvijandige straataktie

Eind april heeft de Werkgroep Milieubeheer Rhenen de bevolking van de gemeente Rhenen de gelegenheid gegeven de meest fietsvijandige straat van onze gemeente uit te kiezen. Zowel telefonisch als via de WMR-kraam op de Oranjemarkt kwamen vele reacties binnen.

Als "winnaar" kwam de Nieuwe Veenendaalse weg uit de bus. Vooral de vluchtheuvels in deze straat alsmede de onduidelijkheid over de vraag wie voorrang heeft, worden als oorzaak voor de fietsvijandigheid aangewezen.

De werkgroep heeft tijdens de voorbereiding van de reconstructie van de Nieuwe Veenendaalseweg een plan aangeboden waarin de mogelijkheid tot een vrijliggend fietspad werd aanbevolen. De werkgroep begrijpt niet dat in de verkeersnota van de gemeente staat dat "de gebruikers positief zijn over de heringerichte gebieden", gezien de reacties vanuit de bevolking.

Op een gedeelte plaats kwamen de Achterbergsestraatweg en de weg tussen Rhenen en Elst. Vrijliggende fietspaden zijn ook hier de oplossing. Veel ouders durven hun kinderen niet naar school te laten fietsen, waardoor het autoverkeer is toegenomen. Ook de bestrating van de fietsstroken laten veel te wensen over. Een andere veelgenoemde straat was de Herenstraat, waar geparkeerde auto's de fietsers hinderen.

Bij veel reagerenden leefde het gevoel dat de gemeente Rhenen de fietser gebruikt als "remvrees" voor het snelle verkeer. Door het aanleggen van veilige, fietsvriendelijke straten voorzien van een vrijliggend fietspad, helpt de gemeente het autoverkeer terug te dringen en daardoor de zure regen.

Tot slot de overige genoemde straten:
Verlengde Acacialaan, Paardeveld, Boslandweg,
Thijmse Hught, Julianastraat, Groeneweg,
Frederik van de Paltshof en Bergweg.

GEEF DE FIETS DE RUIMTE !

KOOPGEDRAG en PARKEERBELEID

De werkgroep is geabonneerd op de zg. Raadstukken en Commissiestukken. Met name de maandelijkse commissies voor Openbare Werken en Planologie zijn interessant voor ons en meestal is een werkgroeplid aanwezig als toehoorder of maakt gebruik van het spreekrecht voor het publiek aan het begin van de vergadering. In Maart waren aan de orde de nota's Rhenen, centrum in ontwikkeling en Parkeerbeleid in Rhenen-centrum. De laatstgenoemde ging uit van het feit dat in de buurt van de Schenkenschans (bij Albert Heindus) een tekort aan parkeermogelijkheden was, en een van de voorstellen van de gemeente was het aantal parkeerplaatsen in heel Rhenen uit te breiden van 410 plaatsen nu naar 645 plaatsen, een uitbreiding met ruim 50 %. Om in de behoefte aan de Schenkenschans te voorzien was een mogelijkheid om, gekoppeld aan de verplaatsing van de Gemeentewerf naar het industrieterrein Remmerden, aldaar een parkeergarage te bouwen met een parkeercapaciteit voor 90 auto's.

Namens de werkgroep heb ik een "passend" praatje gehouden bij de Commissie Openbare Werken, dat er op neer kwam dat een structureel tekort aan parkeerplaatsen beter was om het autogebruik terug te dringen, omdat auto's een grote bron van milieuvervuiling vormen, en de gemeente beter maatregelen ter bevordering van het fietsverkeer kon nemen. Eigenlijk, maar minder passend in de gemeentelijke werksfeer, had ik een bewogen en persoonlijk verslag kunnen doen van mijn eigen veranderd inkoopgedrag.

Mijn echtgenoot is een geregeld, niet excessief, biedrinker, voor het eten en voor het slapen gaan dus een biertje. Dat wil dus zeggen dat er regelmatig een kratje bier in huis gehaald moet worden. Vroeger nam ik op vrijdagavond of zaterdag de auto, die dan alleen beschikbaar was, en deed een grote boodschappenbeurt bij AH, toen nog gelegen aan de Fred.vd Paltshof. Terwijl ik toen natuurlijk ook al wist dat grootwinkelbedrijven per definitie meer bijdragen aan de milieuvervuiling dan kleinschalige winkels. Per definitie, omdat het veelal zelfbedieningswinkels zijn, met dientengevolge voorverpakte produkten, meestal in onnodige en schadelijke plastic verpakkingen, en een ruime keus uit wegwerpartikelen.

Bovendien dragen grootwinkelbedrijven bij aan concurrentievervalsing door hun grootschalige manier van inkopen en de gevarieerde opzet: men kan bepaalde produkten, bv. pakken melk tegen stuntprijzen aanbieden, in de wetenschap dat de klant, eenmaal in de winkel, manoevrerend met een reuze formaat boodschappenkarretje tussen volgeladen en verleidelijke konsumptieartikelen en speciale aanbiedingen, vast en zeker meer goederen zal kopen in die zelfde winkel. Kortom, grootwinkelbedrijven zijn een bron van grondstoffenverspilling, dragen substantieel bij aan de groeiende afvalberg, en last but not least, trekken autoverkeer aan! Je winkelt immers ook in het groot, je mag het reuze karretje mee naar buiten nemen, de auto moet natuurlijk wel dichtbij staan, anders is het zo'n geduw vooral in het heuvelachtige Rhenen!

Feitelijk laten wij ons als konsument gewoon manipuleren door de producenten, zowel wat betreft ons inkooppatroon: we kopen allerlei artikelen die we niet nodig hebben, als ons inkoopgedrag: we kopen grootscheeps in en gebruiken de auto!

Het is toch mensonwaardig om je willens en wetens te laten manipuleren? De reclamekreet "de klant is koning" moeten we ons letterlijk aantrekken, dus we passen ons niet langer aan: als we niet kunnen parkeren dan nemen we de fiets of gaan lopen, dan hoeven we gelijk niet zo nodig in het weekend naar de trimbaan of op de racefiets. Bovendien gaan we naar kleinschaliger winkels. Gelukkig kunnen we in Rhenen binnen een straal van 100 meter voor alle specialiteiten terecht: de slager, bakker, groenteboer, poelier, kaas- en eieren, melkboer aan de deur (met flessen). Het bevalt mij prima, het is gezelliger, je wordt persoonlijk bediend, krijgt betere, want controleerbare, kwaliteit. Je hebt minder afval, want je gebruikt een boodschappentas.

En wat mijn bierbehoevende echtgenoot betreft, mijn excuus immers om per auto een heel krat te kopen: ik ga nu geregelder per fiets met fietstassen naar een kleinere plaatselijke kruidenier en koop losse flesjes en breng die ook geregeld terug. Met deze manier van inkopen kun je je ook moeilijker "overkopen", de uitdrukking "kopen naar draagkracht" krijgt weer zijn oorspronkelijke betekenis terug.

Het is dus voordeliger, goed voor de rhenense kleine middenstand, milieuvriendelijker, kost in de praktijk echt niet meer tijd en voorkomt ergernis en gedoe met parkeerproblemen en boodschappenkarretjes.

Als meer mensen op deze manier inkopen hoeven de gemeentelijke plannen om met gemeenschapsgeld 235 parkeerplaatsen extra te creëren + toenemend autoverkeer, onveiligheid en overlast helemaal niet door te gaan, en houden we Rhenen schoon (dat wil de gemeente toch zelf ook?)

Willy Boorn

DE FIETS EN HET MILIEU

Elders in de Nieuwsbrief hebt U kunnen lezen, dat bewust kiezen voor het Milieu consequenties heeft.
Neem liever de fiets voor boodschappen en fiets met de kinderen, of laat hen lopend naar school en les gaan !

Helaas zijn er wat de fiets betreft nogal wat voetangels.

Allereerst de veiligheid van het vehikel zelf.

Geregeld worden er fietsen gestolen. Om van gestolen fietsen de rechtmatige eigenaar terug te vinden bestaat er sinds verleden jaar de NATIONALE FIETS REGISTRATIE (NFR), waarvoor U bij de fietsmaker een kaart kunt kopen voor 10 gulden. Hiervoor graveert hij tevens postcode en huisnummer in het frame en bevestigt daarover een plastic band, de roemruchte gele huls, waarvan men hoopt dat die op zich zelf al preventief werkt. De kaart wordt ingevuld en opgestuurd naar de NFR, waarna een registratiebewijs en een meldingskaart worden thuis gestuurd. Wanneer de fiets gestolen wordt moet er aangifte gedaan worden bij de politie en de meldingskaart opgestuurd worden naar de NFR. Op deze wijze hoopt men het stelen en de handel in gestolen fietsen tegen te gaan.

Dan de veiligheid van de fietser zelf.

Helaas kan Rhenen niet gerekend worden tot die gemeenten, die werk maken van fietsveilig verkeer. Bij renovaties van wegen, de meest aangewezen gelegenheid om vrije fietspaden aan te leggen, worden in plaats daarvan vele perkjes aangelegd, letterlijk paal en perk. De fietser moet hierlangs in velerlei bochten zwenken en bij tegenliggend auto-verkeer in het groen stranden. Erger nog, de fietser wordt als remvlees gebruikt om het auto-verkeer af te remmen.

Aangezien de huizen in Rhenen rijkelijk voorzien zijn van fleurige voortuintjes, en dit snippergroen langs de wegen een overdadige en voor de gemeente kostbare aangelegenheid is, zouden wij in de plaats daarvan liever vrijliggende fietspaden zien aangelegd, uitsluitend voor fietsers.

Wanneer dit gerealiseerd wordt, zouden weer meer mensen in Rhenen op de fiets durven stappen en ouders met een gerust hart hun kinderen op de fiets laten gaan.

Dat de FIETSONVEILIGHEID een algemeen gevoel is bij de bevolking, blijkt uit de mini-enquete in onze WMR kraam op de Oranjemarkt j.l. De Nieuwe Veenendaalseweg sprong er als de meest fietsonveilige straat uit. Dientengevolge hebben we deze weg van een zodanig naambord voorzien.

We hopen dat de gemeente, die wel naar milieuprijzen hengelt, in de toekomst werk zal maken van milieuvriendelijke verkeersvoorzieningen waaronder VRIJE VEILIG FIETSPADEN.

Wies Cobben.

Aktie tegen wegwerpverpakkingen met PVC

Bij de aankondiging van deze actie moet ik denken aan de plastic zak + lampje van 100 watt dat ik bij mijn demonstratiemateriaal heb liggen. Onder het motto "speelse leermiddelen" gebruik ik deze attributen voor scholen of markten om aan te tonen hoe verspillend wij met onze energie omgaan: van de kosten van 1 plastic tasje kun je rustig 1 uur lang een lamp van 100 watt gebruiken. Winkeliers gebruiken dit dure verpakkingsmateriaal omdat het enerzijds met gratis reclame bedrukt wordt anderzijds toch in de prijzen van de produkten doorberekend wordt.

Veel mensen ergeren zich aan dit soort en andere wegwerpverpakkingen. Ze vormen een verspilling van energie en grondstoffen en leveren bergen huisvuil op. Al die wegwerpverpakkingen worden na gebruik verbrand in een huisvuiloven of gestort op een vuilstortplaats.

Toch is er verschil tussen de ene en de andere wegwerpverpakking. Glazen flessen zonder statiegeld kun je altijd nog in de glasbak gooien, zodat er nieuw glas van gemaakt kan worden. Papier en karton kan ook hergebruikt worden. Niet her te gebruiken is de plastic verpakking.

Alle plastics hebben nadelen voor het milieu en de gezondheid, maar sommige hebben op dit punt echte uitschieters. De belangrijkste negatieve uitschieter is PVC (polyvinylchloride). Mede door het omvangrijke gebruik is PVC uitgegroeid tot een belangrijk milieuprobleem. De jaarlijkse PVC-konsumptie in Nederland ligt tussen de 150 en 200 miljoen kilo, ofwel tussen 12 en 15 kilo per persoon.

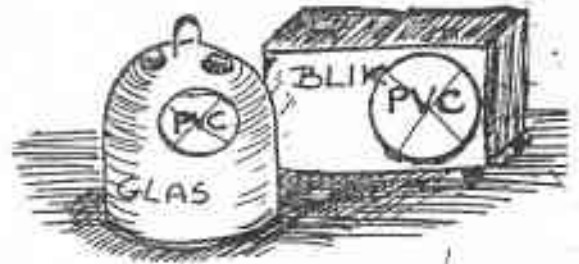
Mineraalwater, sla-olie en azijn zit vaak in PVC-flessen. Verpakkingen van deze plasticsoort bevatten veel stoffen die schadelijk zijn voor milieu en volksgezondheid. De grondstof, vinylchloride, is kankerverwekkend. Om PVC verpakkingen te maken worden allerlei gevaarlijke stoffen toegevoegd: als kleurstof, om de houdbaarheid te verlengen (zg. stabilisatoren). Voorbeelden zijn zware metalen als cadmium, arseen, chroom en ftalaten. Hiermee zijn de bezwaren tegen dit verpakkingsmateriaal nog niet eens volledig opgesomd: diezelfde gevaarlijke stoffen kunnen op de stortplaats immers ook weglekken naar de bodem of het grondwater. En als huisvuil verbrand wordt in een afvaloven komt er veel zoutzuur vrij. Een aantal keren is al aangetoond dat auto's, wasgoed en bloemen in de omgeving van zo'n oven werden aangetast door de hoge concentraties zoutzuur in de lucht. Bovendien worden er bij de verbranding dioxines gevormd. Dioxines staan bekend als de giftigste stoffen die de mens ooit gemaakt heeft.

De uitstoot van dioxine door zo'n afvaloven bedreigt het milieu. Daarnaast vervuilen de fabrieken waar PVC geproduceerd wordt, het milieu. Dat geldt voor de PVC-fabriek van DSM, dat geldt voor de PVC-fabriek van AKZO/SHELL en dat geldt ook voor de fabrieken die de grondstoffen maken voor PVC.

Doordat er zoveel PVC geproduceerd wordt in Rotterdam rijden er nog steeds chloortreinen door Nederland: grondstoffen op weg naar de PVC-fabriek. Gevaarlijke stoffen kriskras door Nederland.

Een levensgroot en levensgevaarlijk milieuprobleem dus. Daarom, en omdat er vele alternatieven mogelijk zijn als glas, papier, maar ook minder schadelijke plastic soorten als polyethyleen, bereiden de Vereniging Milieudefensie, Stichting Natuur en Milieu, Konsumenten Kontakt, Consumentenbond, Alternatieve Consumentenbond IUCN-ledenkontakt, Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen en Aktie Strohalm een aktie voor om het gebruik van PVC-verpakkingen terug te dringen of liefst te verbieden. Vanaf september a.s. zullen zowel producenten als konsumenten hierover benaderd worden via aktiemateriaal als stickers, folders, briefkaarten e.d. En in ieder geval kunt U vanaf vandaag al beginnen met het niet-kopen van PVC-verpakkingen, het weigeren van plastic draagtasje (ook al zijn dit de minder schadelijke plastic polyethyleen tasjes, het blijft milieu-onvriendelijk) en er Uw kruidenier, groenteboer, bakker, slager e.a. op wijzen dat U geen prijs stelt op dit soort verpakkingen. Reken maar dat ze U liever niet als klant willen verliezen of naar een concurrent zien gaan!

"NEE" TEGEN PVC!

(bron: Milieudefensie en Natuur en Milieu)

Willy Hoorn

ECO-TAX

een nieuw wapen tegen milieuvervuiling

Zoals we onlangs in het regeringsrapport "Zorgen voor Morgen" hebben kunnen lezen, moet de aantasting van het milieu drastisch worden teruggedrongen. Zo moet de uitstoot van schadelijke gassen met 80% omlaag!

Traditionele oplossingen zijn volkomen ontoereikend gebleken om de milieu-aantasting te keren. De Werkgroep Milieubeheer Rhenen is voorstander van nieuwe oplossingen. Een van deze nieuwe oplossingen is de ECO-TAX.

Wat houdt ECO-TAX in?

Nu met de eenwording van Europa 1992 heftig gediscussieerd wordt over de vaststelling van de BTW-tarieven, lijkt de tijd rijp om deze BTW (Belasting Toegevoegde Waarde) grotendeels te vervangen door een ECO-TAX.

De hoogte van deze nieuwe soort (ecologische) belasting zal afhankelijk zijn van de mate waarin produkten het milieu belasten. Produkten die veel energie en schaarse grondstoffen vergen, het milieu vervuilen tijdens vervaardiging en gebruik en onverwerkbaar afval veroorzaken, zullen met een hogere ECO-TAX worden belast dan milieuvriendelijke produkten.

Het gevolg zal dus zijn dat milieuvervuilende produkten duurder worden dan milieuvriendelijke produkten. Nu is dat vaak andersom. Een fles melk is bijvoorbeeld duurder dan een pak melk.

ECO-TAX zal de fabrikanten dwingen goedkopere, milieuvriendelijke produkten op de markt te brengen. Hierdoor zal ons leefklimaat verbeteren en zo zullen de overheidsuitgaven voor milieusanering en gezondheidszorg omlaag kunnen.

Er komt nog iets bij :

Vanaf de jaren zestig is de staat haar inkomsten steeds meer gaan putten uit de lasten die op arbeid drukken: loon- en inkomstenbelasting. Hierdoor is ARBEID DUUR geworden, ja zelfs te duur voor veel noodzakelijke taken in de maatschappij. Denk hierbij aan de bezuinigingen in de gezondheidszorg, de bejaardenzorg, het buurtwerk en de opvangcentra.

Ook leidde dit ertoe dat veel arbeidskrachten door machines zijn vervangen en dat een grote werkeloosheid is ontstaan.

Toch is er genoeg te doen in de samenleving en voor het milieu. De ECO-TAX zal een deel van de hoge loonbelasting en premiedruk vervangen. Doordat de lonen hoger en de premies en loonbelasting lager worden, blijft de koopkracht vrijwel gelijk.

Wat zijn de gunstige gevolgen van een ECO-TAX ?

Door de hoge premiedruk is nieuwkoop nu vaak veel goedkoper dan reparatie. Veel spullen worden dus weggegooid zodat de afvalberg steeds groter wordt. Dit houdt de vernietiging van energie en grondstoffen in, wat schadelijk is voor het milieu. Door de vervanging van BTW door ECO-TAX zal het goedkoper worden reparaties te laten verrichten, zodat produkten een langer leven zullen leiden. Schoenen zullen bijvoorbeeld eerder naar de schoenmaker gebracht worden dan nu het geval is.

Biologisch geteelde groenten zijn nu duurder dan kasgroenten. Scharreleieren en scharrelvlees zijn duurder dan eieren en vlees uit de bio-industrie. Door deze prijsverschillen worden konsumenten niet aangemoedigd milieu- en diervriendelijk voedsel te kopen. De prijsverschillen ontstaan vooral doordat de "alternatieve" landbouw veel arbeidsintensiever is. En zoals we al lazen, is arbeid te duur.

ECO-TAX zal arbeidsintensieve, milieu- en diervriendelijke landbouw lonend maken en diens produkten betaalbaar voor alle konsumenten. En wie eet er nu niet graag gezond voedsel met smaak ?

De omschakeling van de gangbare naar en biologische landbouw zal gezondmaking van ons leefmilieu tot gevolg hebben: minder landbouwgif, minder kunstmest, minder bio-industrie.

Ook zal het gunstige gevolgen hebben voor de volksgezondheid.

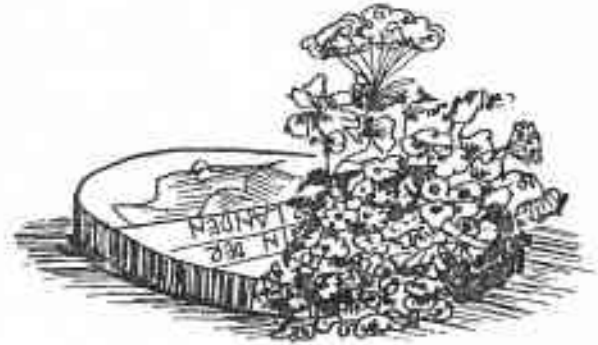
ECO-TAX op auto's en benzine zal het openbaar vervoer aantrekkelijker maken. En minder verkeer houdt minder zure regen in. We moeten dan wel het openbaar vervoer uitgebreider en goedkoper maken. In de gemeente Rhenen denkt de WMR hierbij aan een buurtbus door Achterberg en een spoorbrug over de Rijn.

Bij gebruik van fossiele brandstoffen ontstaat luchtvervuiling. Wanneer schone energie van wind, water en zon minder belast zou worden dan energie uit kolen, olie of kerncentrales zouden bedrijfsleven en overheid gestimuleerd worden meer geld te steken in onderzoek naar en ontwikkeling van schone energie.

De ECO-TAX zal een sturende invloed gaan uitoefenen op ons koopgedrag en daardoor op de produktiemethoden van de fabrieken. Ook zal ECO-TAX ervoor zorgen dat al het werk dat gedaan zou moeten worden in de samenleving en de natuur weer betaalbaar en dus haalbaar wordt.

In een samenleving als de onze waarin geld zo'n grote rol speelt, kan een financiële ingreep onze samenleving ten goede keren. De huidige milieuproblematiek vereist ingrijpende veranderingen.

Paul Henzen.

Stof zijt gij, en tot stof zult ge wederkeren

Wat me nog al verbaast, en wat zeker ook iets met onze toetakeling van natuur en milieu heeft te maken, is de mijns inziens wel erg geringe toetsing van het algemene levensinzicht (zingeving) van de mensheid aan de huidige toch niet geringe kennis der beta-wetenschappen. Wat ik zie, is dat de meeste mensen kennelijk in allerlei luchtkastelen leven, die nog grotendeels uit de Middeleeuwen stammen. Toch hadden we intussen vele ontvullende feiten over het heelal en de relatie tussen de levende en dode stof (en geest!!!) in ons wereldbeeld kunnen opnemen om ons zo op een hoger denkplan te brengen. De oorzaak van deze stagnatie zal deels zeker liggen in een tegenover de dood, eenzaamheid, en onderlinge territorialiteit romantiserend en afschermend geborgenheidsdenken.

In mijn eigen poging (vanaf mijn jeugd) om in deze richting tot enige klaarheid te komen, kwam ik denkend en lezend tot mijn eigen zes-fasen-theorie over het ontstaan van leven en geest. Tussen haakjes, ik vind het verrassend, dat de Bijbel spreekt van een schepping in dagen, terwijl ik zelf kom tot onderstaande zes fasen!

Fase 1. De "Big Bang" bracht in het heelal zo'n 15 miljard jaar geleden zeer veel verspreide materie teweeg, die zich via zwaartekrachten verdichtte tot ontelbaar veel zonnen (=sterren) die ronddraaien in miljarden spiraalnevels (onze melkweg is zo'n spiraalnevel). In de zonnen heersen temperaturen van miljoenen graden celsius, waardoor maar enkele elementen zoals helium en waterstof kunnen bestaan.

Fase 2. Door kernfusies ontstaan meerdere anorganische elementen, die zich slechts kunnen stabiliseren bij lagere temperaturen, bv. op de planeten. Op aarde hebben we nu maar liefst meer dan 106 elementen (zie: Periodiek Systeem).

Fase 3. Een element, nl. koolstof, is op aarde heel bijzonder, want opende de poort naar de organische stof en daarmee naar het leven (en uiteindelijk naar de geest !!!), door zich in lange ketens aaneen te rijgen, met de vorming van koolhydraten, eiwitten, vetten, nucleinezuren, enz. (voor enkele van deze stoffen is tevens stikstof en zwavel nodig, en/of fosfor). Echter, deze stoffen zijn labiel, zodat ze kwasivoortdurend in afbraak en opbouw verkeren.

Fase 4. Door een kennelijke verdere fuseerdrang van energie en materie, met als mogelijke motor hier reeds competitie tussen organische moleculen en/of poging tot stabilisatie, ontstaat het eerste leven in de vorm van simpele eencellige organismen (eerst nog zonder kernmembraan).

Cruciaal is daarbij een eiwit-vet-celmembraan rond het protoplasma met de erfelijke stof (DNA). De laatste is nodig om het leven van individu tot individu door te geven, want elk sterft na enige tijd. Zo labiel is de levende stof. Door het individu op te offeren aan de soort, slaagt het leven er in zich voort te zetten. Competitie om ruimte en voedsel staan centraal in het leven, en met nieuwe individuen kun je de competitie telkens verbeteren.

Fase 5. Er ontwikkelen zich vele, vooral ook meercellige en steeds hoger ontwikkelde plant- en diersoorten, tot momenteel meerdere miljoenen soorten. Dat nam wel zo'n drie-en-half miljard jaar in beslag, en als je ziet hoe vroeger uit de wolf door de mens zeer uiteenlopende honderrassen werden ontwikkeld en hoe snel de moderne plant- en dierveredeling soorten verandert, dan kun je je bij de Evolutie echt wel iets voorstellen. Dat daarin competitie de grote motor is, is in dit verhaal het centrale punt.

Fase 6. Tenslotte ontwikkelde zich onze eigen soort, de mens, en dat betekende iets heel bijzonders, namelijk de vorming van een hoger bewustzijn, besef van je zelf, van de dood (vgl. het Paradijsverhaal!). Het steeds maar grotere aantal hersencellen in de grijze schors van de grote hersenen was oorspronkelijk "bedoeld" voor een steeds betere spier- en fysiologiecoördinatie, maar die hersencellen gingen als het ware een eigen leven leiden via wat wij als "geest" of "ziel" aanduiden! Maar die geest is volkomen afhankelijk van en voortgekomen uit de materie van de (zenuw)cellen: het vlees werd woord, en niet andersom ! De "geest" bij dieren stelt weinig voor, getuige de geringheid van hun cultuur en doodsbesef. En als je sterft, is ook je (unieke!) geest meteen volkomen verdwenen.

Wat betekent bovenstaande nu voor ons als mens, als verst ontwikkelde stukje materie (stof), mede met het oog op de milieuproblematiek ? De Bijbel spreekt van de "Kroon der Schepping", maar ik kom tot de volgende punten.

a. Wegens zijn voortkomen uit vroegere primitievere levensvormen is Homo sapiens een nog al hybride of zelfs gespleten wezen: enerzijds bedenkt hij met zijn grijze hersenschors de meest fantastische zaken zoals in wetenschap en technologie, hulpmiddelen die hem onafhankelijker van de natuur maken, en "kunstmatige" ethieken, anderzijds zit hij nog vol instincten, die hem uiteraard in zijn vroegere overlevingsstrijd in de natuur goed van pas kwamen.

b. Hoe zit dat met die menselijke instincten ? Opkomen voor je eigen groep is zo'n instinct. In dat verband is uiteraard positief de bereidheid samen te werken, de drang naar samenzijn ("Der Mensch ist ein geselliges Tier"), het verdedigen van je eigen gezin, familie, werkkring, sportclub. Maar dat "chauvinisme" wordt al minder leuk als je ziet hoe ontzettend veel stammenoorlogen er nog steeds zijn: Joden - Palestijnen, Katholieken - Protestanten in Ierland, Armeniers - Azerbeidzjaners, Christenen - Islamieten in Soedan en Libanon, Basken - Spanjaarden, Sikhs - Hindoes, zwarten - blanken in Zuidafrika, Hoetsi's - Toetsi's, rechtsen - linksen in El Salvador en Peru, enz., enz. Een identiteitsverschil via taal, godsdienst, huidskleur, enz. is al voldoende voor een blinde agressie. Een wel heel duidelijke directe dierlijke erfenis, en helaas in de chromosomen verankerd.

Leven is dus min of meer identiek met competitie ... (biologisch gezien wel logisch wegens 's leven afhankelijkheid van beperkte leefmiddelen).

c. Maar, zult U dan zeggen, het kan toch anders ?! Ons eigen landje, daar is alles toch heel vredig en geweldloos vergeleken met al die andere landen ? Ik denk dat dat een grote vergissing is, die we in onze fixatie op de grenzeloze groei van economie en consumptie maken ... Ten eerste is het geen kunst om in afwezigheid van honger en ellende, als in een overwinningsroes op onze concurrenten en de natuur, elkaar niet fysiek naar het leven te staan en redelijk tolerant te zijn (hoewel, de criminaliteit is omvangrijk en stijgende).

Ten tweede hebben de schijnbaar oppervlakkige ruzies tussen links en rechts in de politiek wel degelijk iets te maken met (te) grote verschillen tussen rijk en arm en daarmee met de potentieel zo krachtige jaloezie (via het begrip mimesis = nabootsing geeft prof. H. Achterhuis in zijn boek "Het rijk der schaarste", 1988, een goede verklaring, maar via de biologie had dit veel definitiever gekund ...!

Ten derde, en dit heeft net als het vorige punt heel veel met de milieuproblematiek te maken, wordt er onder de oppervlakte van welvaart en vrede wel degelijk een keiharde strijd tussen concurrerende belangengroepen zoals industrieën en landen gevoerd. Feitelijk staat het concurrentievermogen steeds centraal, en bijvoorbeeld werkeloosheid, salarissen, welzijn, en milieu zijn slechts afgeleiden.

En dan de quintessence: misschien is er hier dan geen oorlog, honger of sterfte, maar milieu, natuur, en derde wereld zijn de grote slachtoffers van onze wel degelijk aanwezige agressie !!! Daarom, wij moeten terug !!! (maar kunnen we dat ...?)

d. Epiloog. Vroeger bestond ik niet, nu doe ik als levende stof een poosje mee, straks ben ik voor altijd absent, maar dat is toch geen reden om de Aarde te vernietigen ...?!

Dirk Prins.

